

UVOD

Da bi se organizacija kao kategorija mogla da shvati i na adekvatan način definiše i objasni, neophodno je predhodno utvrditi njena opšta obilježja, ona koja se sreću kod svih njenih oblika, bez obzira na njihovu vrstu, veličinu i društvenu pripadnost i koja su u njima zastupljena u odgovarajućoj mjeri. Ono što je vrijedno pažnje i što stvarno karakteriše svaku organizaciju, jesu cilj i materijalna sredstva, a veoma važno obilježje organizacije jesu ljudi i njihove interakcije, odnosno međusobno udruživanje i djelovanje. Pokazatelj blagostanja i napredka u jednoj organizaciji, odnosno u jednom privrednom sistemu jeste nivo usluga koje taj sistem pruža.

Upravo jedna takva organizacija koja se bavi uslugama, odnosno pruža širok spektar usluga jeste općina Novi Travnik.

Kako je općina jedinica lokalne samouprave njene nadležnosti su utvrđene zakonom o principima lokalne samouprave FBiH (Sl.novine FBiH,br.49/06)

Zakonom su između ostalog precizirane posebne vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave i to:

- osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa Ustavom;
- donošenje budžeta jedinice lokalne samouprave;
- donošenje programa i planova razvoja jedinice lokalne samouprave i stvaranje uvjeta za privredni razvoj i zapošljavanje;
- utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline;
- donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova ,uključujući zoniranje;
- utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje;
- utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara;
- utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem;
- utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave;
- utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima jedinice lokalne samouprave i raspodjele sredstava ostvarenih na osnovu njihovog korištenja;
- upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
 - vodosnadbijevanje,odvođenje i prerada otpadnih voda,
 - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
 - održavanje javne čistoće,
 - gradska groblja,
 - lokalni putevi i mostovi,
 - ulična rasvjeta,
 - javna parkirališta,
 - parkovi.
- organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza;
- utvrđivanje politike predškolskog obrazovanja, unapređenje mreže ustanova, te upravljanje i finansiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja;
- osnivanje, upravljanje, finansiranje i unapređenje ustanova osnovnog obrazovanja;
- osnivanje,upravljanje,unapređenje i finansiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta;
- ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite,

obrazovanja kulture i sporta, te osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave;

- analiza stanja javnog reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine , te predlaganje mjera prema nadležnim organima za ova pitanja;
- organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa;
- uspostavljanje i vršenje inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti jedinice lokalne samouprave;
- donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave
- raspisivanje referendumu za područje jedinice lokalne samouprave;
- raspisivanje javnog zajma i odlučivanja o zaduženju jedinica lokalne samouprave;
- preduzimanje mjera za osiguranje higijene i zdravlja;
- osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV stanica u skladu sa zakonom;
- osiguravanje i vođenje evidencija o ličnim stanjima građana i biračkih spiskova;
- poslovi iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama;
- organiziranje efikasne lokalne uprave prilagođene lokalnim potrebama;
- uspostavljanje organizacije mjesne samouprave;
- zaštita životinja.

Lokalna samouprava se organizira i ostvaruje u općinama kao jedinicama lokalne samouprave, a izvršavaju je organi jedinice lokalne samouprave i građani u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom jedinice lokalne samouprave. Organi jedinice lokalne samouprave su Općinsko vijeće i Općinski načelnik.

Općinsko vijeće je organ odlučivanja jedinice lokalne samouprave, a Općinski načelnik je izvršni organ jedinice lokalne samouprave. Za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova osnivaju se organi državne uprave općine.

Organ uprave, iz okvira svoje nadležnosti, obavlja sljedeće upravne i stručne poslove:

1. izvršavaju zakone;
2. vrše upravni nadzor;
3. donose podzakonske propise za provedbu zakona i drugih propisa;
4. pripremaju propise i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva;
5. daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti i pravnih i fizičkih lica koja se odnose na njihovu nadležnost;
6. prate stanje u oblastima za koje su osnovani i odgovaraju za stanje u tim oblastima;
7. obavlja i druge upravne i stručne poslove određene zakonima i drugim propisima.

Rad organa uprave zasniva se na: načelu zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomičnosti, profesionalnoj nepristasnosti i političkoj nezavisnosti, ukoliko za određene izuzetne situacije za neke od ovih načela zakonom nije drugačije određeno.

Organi uprave poslove uprave iz svoje nadležnosti obavljaju samostalno u granicama ovlaštenja utvrđenih u ustavu, zakonu i drugim propisima.

Po Hicksu ako ga uzmemo kao primjer osnovni primat u organizaciji daje ljudima, i što s tog aspekta promatra i utvrđuje njena glavna obilježja. On to čini tako što u svojoj definiciji ili tačnije, opisu organizacije, navodi ono što je po njemu bitno ,zajedničko za sve njezine oblike i vrste.

To na čemu se svi oni temelje i u čemu se uglavnom izražava njihova suština čini sljedećih šest elemenata:

1. ljudi;
2. njihovi međusobni odnosi i interakcije;
3. propisivanje i usmjeravanje interakcija ljudi određenom vrstom strukture;
4. lični ciljevi ljudi koji ih pokreću i podstiču na aktivnost;
5. njihovo očekivanje da će ih ostvariti učešćem u organizaciji;
6. mogućnost da se interakcijom ljudi njihovi individualni ciljevi približe ciljevima organizacije, da se usklade s njima, možda ne u potpunosti, ali u dovoljnoj mjeri da ih oni podržavaju i slijede.

Hicks je, bez sumnje, ukazao na neke vrlo značajne elemente, odnosno obilježja organizacije, a to su, prije svega ljudi, njihove interakcije i ciljevi u organizaciji.

Isto se potvrđuje i organizacija centra za pružanje usluga u Općini Novi Travnik. Osnovni princip kod osnivanja centra je bio: "Zadovoljan građanin i nasmijan službenik", što u konačnici znači ljudi.

